

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและวิจัยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของหลักธรรมาภิบาลที่มีการกำหนดและนำมาใช้กับการบริหารงานขององค์กรในระดับสากลและองค์กรภาครัฐในระดับประเทศที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลที่มีความเหมาะสมในการกำกับการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร

ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องพบว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นนวัตกรรมการบริหารองค์กรอย่างหนึ่ง อันเป็นการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่มีแนวคิดเริ่มต้นในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรระหว่างประเทศอย่างธนาคารโลก (World Bank) ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการกำหนดนโยบายการปล่อยเงินกู้แก่ประเทศต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (Economic And Social Commission For Asia And The Pacific : UNESCAP) ได้เสนอคุณลักษณะที่สำคัญ 8 ประการของหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ การมีส่วนร่วม (Participatory) นิติธรรม (Rule of Law) ความโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบ (Responsiveness) ความสอดคล้อง (Consensus-Oriented) ความเป็นธรรมและการครอบคลุม (Equity and Inclusiveness) การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) และการมีเหตุผลอธิบายได้ (Accountability)

เมื่อพิจารณาถึงหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทยพบว่า มีการออกกฎหมาย กฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ มาบังคับใช้ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จวบจนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการที่ดีปรากฏในหมวด 6 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 76 พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553 พระราชกฤษฎีกาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร

กิจการกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและหลักธรรมาภิบาล และหลักธรรมาภิบาลโดยสถาบันพระปกเกล้า

ทั้งนี้ เมื่อทำการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในมิติสากลของ UNESCAP กับหลักธรรมาภิบาลที่ปรากฏในประเทศไทยพบว่า หลักธรรมาภิบาลโดยสถาบันพระปกเกล้า ที่มีการกำหนดองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 10 หลัก ประกอบด้วย 57 องค์ประกอบหลัก 169 องค์ประกอบย่อยนั้น ครอบคลุมในมิติสากลมากที่สุด จึงนับว่าเหมาะสมแก่การนำสู่การปฏิบัติในองค์การเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ต่อไป โดยมีความสอดคล้องกันในองค์ประกอบ ดังนี้ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Rule of Morality) หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation) หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Rule of Accountability) หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Rule of Political Neutrality) หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Rule of Life-Long Learning) หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity) หลักวัฒนธรรมเอื้ออาทรต่อกันและกัน (Rule of Supportive Culture) หลักความเสมอภาคในโอกาส (Rule of Equal Opportunity) หลักเน้นผลสำเร็จของงาน (Rule of Result-Oriented) หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job) หลักก้าวทันโลกดิจิทัล (Rule of Digital World) หลักภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง (Rule of Transformational Leadership)

แต่อย่างไรก็ตาม จากองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่สถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดไว้นั้น เมื่อจะนำมาใช้มีความจำเป็นต้องแปลงสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมแต่ละองค์การ สำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะหน่วยงานสนับสนุนการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้มีการกำหนดประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา ซึ่งจัดทำขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 วรรคสาม ข้าราชการ อันมีแนวคิดสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลบางส่วน เมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลของสถาบันพระปกเกล้า และ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ของสำนักงาน ก.พ.ร. สามารถสรุปองค์ประกอบและความหมายที่สอดคล้องกันดังนี้

1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายรวมถึงการบริหารจัดการและการดำเนินงานใด ๆ จะต้องยึดหลักกฎหมาย ไม่ละเมิดกฎหมายใด ๆ ทั้งสิ้น

2) หลักคุณธรรม (Rule of Morality) หมายรวมถึงการบริหารจัดการหรือการดำเนินงานใด ๆ นอกจากจะไม่ละเมิดกฎหมายแล้วยังจะต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณที่เหมาะสมของข้าราชการที่ดีอีกด้วย

3) หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation) หมายความว่ารวมถึง การกระจายอำนาจ หรือการมอบอำนาจให้ข้าราชการทุกระดับได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมประเมินผลงานอีกด้วย

4) หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency) หมายความว่ารวมถึง การลดขั้นตอนการบริหารจัดการและการดำเนินงานใด ๆ ให้มีขั้นตอนน้อยที่สุดและมีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนนั้น ๆ อย่างชัดเจน

5) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Rule of Accountability) หมายความว่ารวมถึง การทุกคนต้องรับผิดชอบและรับชอบตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละคนและสามารถตรวจสอบได้ ตลอดเวลา จะพ้นจากความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่

6) หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency) หมายความว่ารวมถึง การบริหารจัดการหรือ การดำเนินงานใด ๆ จะต้องให้บรรลุวัตถุประสงค์และใช้ทรัพยากรการบริหารน้อยที่สุด (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และเวลา)

7) หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity) หมายความว่ารวมถึง ทุกคนพึงได้รับความเป็น ในผลงานและสิทธิประโยชน์ตามตำแหน่งฐานะของแต่ละคน จะไม่ถูกกลั่นแกล้งรังแกใด ๆ ทั้งสิ้น

8) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Rule of Political Neutrality) หมายความว่ารวมถึง เจ้าหน้าที่ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ต้องบริการโดยไม่มีอคติกับพรรคการเมืองใดหรือนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง

9) หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Rule of Life-Long Learning) หมายความว่ารวมถึง การแสวงหาความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การนำไปใช้และการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การตลอดเวลา

10) หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job) หมายความว่ารวมถึง การมอบหมายให้แต่ละคนปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถตรงกับ ลักษณะและความยากง่ายของงาน

นอกจากนั้น จากการศึกษาถึงการนำหลักธรรมาภิบาลในต่างประเทศโดยเลือกจากประเทศ ที่มีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศ และเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศในอาเซียน ได้แก่ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยจะพบว่าในกรณีของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทย ได้มีการประกาศใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา แต่ไม่มีหลักธรรมาภิบาลที่ประกาศใช้ เฉพาะเจาะจงสำหรับองค์การ เพื่อพินิจจากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกันกับต่างประเทศ ที่นำมาเปรียบเทียบ ที่หลักธรรมาภิบาลขององค์การภาครัฐที่ปรากฏจะเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดการ

ปฏิบัติหน้าที่ขององค์การภาครัฐทั้งหมด มิได้แยกเฉพาะเจาะจงในแต่ละหน่วยงาน หรือเจาะจงเฉพาะสถาบันรัฐสภาแต่อย่างใด แต่หลักเกณฑ์ที่กำหนดนั้นล้วนมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของ ก.พ.ร. และประมวลจริยธรรมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน และกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการของประเทศในอาเซียน 3 ประเทศ

หลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ของสำนักงาน ก.พ.ร.	สำนักงาน เลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)	✓	✓	✓	✓
หลักประสิทธิผล (Effectiveness)	✓	✓	✓	✓
หลักการตอบสนอง (Responsiveness)	✓			✓
หลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบ ได้ (Accountability)	✓	✓	✓	✓
หลักความเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)	✓	✓	✓	✓
หลักนิติธรรม (Rule of Law)	✓	✓	✓	✓
หลักความเป็นธรรม (Equity)	✓			✓
หลักการกระจายอำนาจ (Decentra - lization)				✓
หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันท มติ (Participation/Consensus-Oriented)	✓		✓	✓
หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality /Ethics)	✓	✓	✓	✓

ทั้งนี้ จากกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการของต่างประเทศดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประมวลจริยธรรมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนที่ประกาศใช้นั้นมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในมิติสากล อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม

สำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีความเป็นสากลและยอมรับในระดับนานาชาติต่อไป

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การเก็บข้อมูลประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะกรรมการ นักวิชาการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลในภาครัฐ (Governances) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเชิงสนทนาระหว่างประชากร สัมภาษณ์กับผู้วิจัยตามประเด็นที่กำหนดไว้ 5 ประเด็น ที่ผู้วิจัยคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นที่ 4 ลักษณะหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 5 ประเด็น ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และกลุ่มนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนด้านธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบสาระสำคัญดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.33 ขณะที่เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 36.67

2) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.33 อายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 และอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.33

3) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 93.33 ข้าราชการการเมือง คิดเป็นร้อยละ 3.33 และพนักงานมหาวิทยาลัยของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 3.33

4) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีอายุราชการ หรือระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 96.67 และระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.33

5) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.67 และสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 33.33

6) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 96.67 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 3.33

ประเด็นที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดยการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

1) ด้านประสิทธิผลของการบริหารจัดการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านประสิทธิผลของการบริหารจัดการ ประชากรสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารจัดการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิผล และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การได้อย่างแท้จริง

โดยพบว่า เหตุผลที่ประชากรสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นดังกล่าวเพราะว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรมีความเข้มแข็ง และดำเนินงานได้บรรลุตรงตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน พ.ศ. 2561-2564 ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยสำนักงานเลขฯ ได้กำหนดแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2563-2565 ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน พ.ศ. 2561-2564 ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงทำให้มีการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี และเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยมีกรอบตัวชี้วัดการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ ทำให้การดำเนินงานของสำนักงานฯ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในภาพรวมได้แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยแทรกซ้อนหรือความเสี่ยงที่ทำให้ลดประสิทธิผลในการบรรลุวัตถุประสงค์อยู่บ้าง มีปัจจัยเสี่ยงทางการเมืองขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมืองและขึ้นอยู่กับทำให้บริการสมาชิก เช่น การของบประมาณขึ้นกับรัฐบาลว่าจะสนับสนุนมากน้อยเพียงใด แต่นโยบายบางอย่างยังมีข้อกังขาในการบริหารจัดการงบประมาณ ยังไม่เกิดความราบรื่นในการตรวจสอบการใช้จ่าย

งบประมาณมากนัก นอกจากนั้นการบริหารจัดการของบุคคลและผู้ใช้บริการ ซึ่งถือเป็นปัญหาที่ยังขาดความเข้าใจในการพัฒนา โครงสร้างหน่วยงานไม่ได้สนับสนุนภารกิจเฉพาะด้านที่จะให้ดำเนินงาน มีใช้งานธุรการจำเป็นต้องมีองค์ความรู้รอบด้าน

2) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ โดยประชากรสัมภาคณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าการบริหารจัดการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขาดประสิทธิภาพ

โดยพบว่า เหตุผลที่ประชากรสัมภาคณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นดังกล่าวเพราะว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้นำกระบวนการ PMQA พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริการของบุคลากรขององค์การ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์การ นอกจากนั้น ตัวแปรที่สำคัญคือความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือเป็นเหตุสำคัญในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพราะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์การ ทั้งยังมีระบบการติดตามการประเมินผลการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการและคณะกรรมการ มีบุคลากรที่มีคุณภาพ ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างพอเพียง แต่อย่างไรก็ตาม ระบบการพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารยังเน้นความไว้วางใจและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลมากกว่าความรู้ความสามารถ โดยที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ จึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายการเมือง ซึ่งมีบางกรณีที่นโยบายจากภาคการเมืองไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ทำให้ปรับแผนการดำเนินงานที่ต้องเปลี่ยนแปลงขั้นตอน จึงมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ

3) ด้านความโปร่งใสในการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านความโปร่งใสในการบริหารจัดการ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 หรือมีความเห็นด้วยน้อยกว่าการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรการดำเนินงานขาดกระบวนการตรวจสอบ ขาดความโปร่งใส

โดยพบว่า เหตุผลที่ประชากรสัมภาคณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นดังกล่าวเพราะว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีระบบตรวจสอบที่รัดกุม เรื่องร้องเรียนและจำนวนของการต้องโทษทางวินัยของข้าราชการ และบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการมีจำนวนลดลงในทุก ๆ ปี อีกทั้งยังมีการจัดทำปฏิญญาองค์การของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาในการนำองค์การไปสู่องค์การคุณธรรมของกลุ่มงานคุณธรรม สำนักพัฒนาบุคลากร รวมทั้งมีการจัดทำยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของคณะกรรมการรณรงค์ส่งเสริมการปฏิบัติตามจริยธรรมข้าราชการรัฐสภาและความโปร่งใสทั้งระดับองค์การและระดับสำนัก มีกระบวนการตรวจสอบความโปร่งใสที่เป็นมาตรฐาน

และเทียบเคียงกับองค์การส่วนใหญ่ ทั้งยังมีคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสโดยภารกิจเป็นหลักแล้ว สามารถที่จะตรวจสอบได้ตลอดเวลาและมีความโปร่งใส รวมถึงได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา เพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติในการทำงาน มีระบบและกระบวนการตรวจสอบด้านความโปร่งใสที่เป็นแบบแผน โดยผู้บริหารมีนโยบายสั่งการให้บุคลากรทุกคนต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส นอกจากนี้ยังมีคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางการตรวจสอบตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริหารงานจึงสามารถเข้าถึงตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน แต่อย่างไรก็ตาม ในบางกรณียังขาดระบบการติดตามความโปร่งใสที่ดี ซึ่งแม้ว่าจะมีคณะกรรมการคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบแล้ว แต่ยังขาดการติดตามและตรวจสอบเพื่อให้เกิดความชอบธรรม

4) ด้านคุณธรรมและความเป็นธรรมการบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านคุณธรรมและความเป็นธรรมการบริหารงานบุคคล โดยประชากรสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยน้อยกว่าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรม และมีการแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม

โดยพบว่า เหตุผลที่ประชากรสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นดังกล่าวเพราะว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีกฎ ก. ซึ่งเป็นกฎระเบียบคัดสรรตั้งแต่ระดับผู้บังคับบัญชา โดยมีคณะกรรมการคอยกำกับดูแลชัดเจนมีการควบคุม พร้อมมีระบบการคัดสรรหรือคัดเลือกตำแหน่งโดยได้มีการคัดบุคคลได้มีความเหมาะสม รวมถึงมีการบริหารงานบุคคลสอดคล้องกับระบบคุณธรรมโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา การแต่งตั้งโยกย้ายมีกระบวนการคัดเลือกอย่างครบถ้วนมีคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561-2565 ได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์การ โดยมีระบบการบริหารงานบุคคลที่เป็นรูปธรรม มีแผนเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) การสืบทอดตำแหน่ง การบริหารจัดการข้าราชการที่มีศักยภาพสูง และการหมุนเวียนคน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนในองค์การเห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังพบว่า การร้องเรียนที่เกิดจากการโยกย้ายมีน้อยมาก แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทย ซึ่งต้องยอมรับว่าระบบการแต่งตั้งโยกย้ายมีปัจจัยในการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนอำนาจนอกองค์การเข้ามาร่วมในการพิจารณา

5) ความโปร่งใส การตรวจสอบ และประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ

ปัญหาความโปร่งใส การตรวจสอบ และประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นด้วยน้อยกว่ากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขาดความโปร่งใส ไม่มีกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสม และไม่มีประสิทธิภาพ

โดยพบว่า เหตุผลที่ประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นดังกล่าวเพราะว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีกระบวนการตรวจสอบจากกรมบัญชีกลาง และสื่อมวลชนทำให้ต้องมีความรอบคอบและระมัดระวังมากขึ้น กฎหมายและระเบียบที่บังคับใช้มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมในระดับที่ดีแล้ว เป็นองค์การที่ถูกรตรวจสอบโดยสาธารณชนการจัดซื้อจัดจ้างมีการตรวจสอบมาก มีท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านร่วมตรวจสอบโดยมีกรรมการกิจการสภาเข้าร่วมดูแล นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบจากหน่วยงานหลักในการตรวจสอบอย่าง ปปช. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีการปฏิบัติตามกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างยังขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะรัฐสภาถือเป็นองค์การใหญ่ บุคคลากรยังไม่มีศักยภาพทำให้เกิดปัญหาในระบบ อาจขาดประสิทธิภาพการทำงานที่เป็นโครงการใหญ่มีความล่าช้าในการจ้างบริษัทภายนอกเข้ามาปฏิบัติงานต่อ

ประเด็นที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดยการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน มีผลดังนี้

1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดจะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2) หลักคุณธรรม (Rule of Morality) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดจะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3) หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดจะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

4) หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

5) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Rule of Accountability) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

6) หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

7) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Rule of Political Neutrality) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

8) หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Rule of Life-Long Learning) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

9) หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

10) หลักวัฒนธรรมเอื้ออาทรต่อกันและกัน (Rule of Supportive Culture) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

11) หลักความเสมอภพในโอกาส (Rule of Equal Opportunity) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภพษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

12) หลักเน้นผลสำเร็จของงาน (Rule of Result-Orientation) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

13) หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

14) หลักก้าวทันโลกดิจิทัล (Rule of Digital World) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

15) หลักภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง (Rule of Transformational Leadership) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นถึงเหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยประชากรสัมภาคส่วนใหญ่มองมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมากำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาคต่อแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		Mean	S.D.	แปลผล
	N	%	N	%	N	%	N	%			
1.หลักนิติธรรม (Rule of Law)	12	40.00	15	50.00	3	10.00			4.30	0.6513	มาก
2. หลักคุณธรรม (Rule of Morality)	13	43.33	14	46.67	3	10.00			4.33	0.6609	มาก
3. หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation)	15	50.00	15	50.00					4.50	0.5085	มากที่สุด
4. หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency)	9	30.00	19	63.33	2	6.67			4.23	0.5683	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ (Rule of Accountability)	12	40.00	16	53.33	1	3.33	1	3.33	4.30	0.7022	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อย ที่สุด	Mean	S.D.	แปล ผล
	N	%	N	%	N	%	N	%				
6. หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency)	11	36.67	15	50.00	3	10.00	1	3.33		4.20	0.7611	มาก
7. หลักความเป็นกลาง ทางการเมือง (Rule of Political Neutrality)	20	66.67	7	23.33	3	10.00				4.57	0.6789	มาก ที่สุด
8. หลักการเรียนรู้ตลอด ชีวิต (Rule of Life-Long Learning)	13	43.33	13	43.33	4	13.33				4.30	0.7022	มาก
9. หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity)	9	30.00	18	60.00	2	6.67	1	3.33		4.17	0.6989	มาก
10.หลักวัฒนธรรมเอื้อ อาทรต่อกันและกัน (Rule of Supportive Culture)	10	33.33	17	56.67	3	10.00				4.23	0.6261	มาก
11.หลักความเสมอภาค ในโอกาส (Rule of Equal Opportunity)	8	26.67	16	53.33	5	16.67	1	3.33		4.03	0.7649	มาก
12. หลักเน้นผลสำเร็จ ของงาน (Rule of Result-Orientation)	12	40.00	16	53.33	1	3.33	1	3.33		4.30	0.7022	มาก
13. หลักการใช้คนให้ เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job)	12	40.00	14	46.67	3	10.00	1	3.33		4.23	0.7739	มาก
14. หลักก้าวทันโลก ดิจิทัล (Rule of Digital World)	12	40.00	16	53.33	2	6.67				4.33	0.6065	มาก
15.หลักภาวะผู้นำแบบ การเปลี่ยนแปลง (Rule of Transformational Leadership)	12	40.00	15	50.00	2	6.67	1	3.33		4.27	0.7397	มาก

ประเด็นที่ 4 ลักษณะหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดยการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมาก และสามารถช่วยแก้ปัญหากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสมชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมาก เพราะว่า หลักนิติธรรมเป็นการคำนึงถึงกติกาที่จะส่งผลต่อประโยชน์ต่อบุคคลที่พึงได้รับภายใต้หลักเกณฑ์ การใช้ธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการปฏิบัติงานที่มีข้อกำหนดยึดระเบียบปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติทุกด้าน

2) หลักคุณธรรม (Rule of Morality) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับระบบคุณธรรม และมีการแต่งตั้งโยกย้ายที่เป็นธรรมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73.68 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า หลักการที่เห็นความถูกต้องชอบด้วยเหตุผลจะนำมาซึ่งการตัดสินใจการใช้อำนาจบริหารจัดการโดยคำนึงถึงเหตุผล โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ให้แก่บุคคลทุกฝ่าย รวมถึงความสง่างามภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร ส่งเสริมให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม

3) หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิผล สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การได้อย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 68.42 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า การที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามารับทราบและมีโอกาสพิจารณาแสดงความคิดเห็นหรือร่วมตัดสินใจ ก็จะสะท้อนได้ถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ผลลัพธ์ที่ออกมาจึงมีแนวโน้มที่ส่วนรวมยอมรับได้

4) หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสมชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารจัดการและการดำเนินงานมีกระบวนการตรวจสอบและความโปร่งใสที่ชัดเจนมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า ความโปร่งใสเป็นเรื่องความไว้วางใจซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการใช้อำนาจซึ่งหากสะท้อนสิ่งนี้ทางสังคมได้ย่อมเป็นที่ยอมรับ และพร้อมรับข้อวิจารณ์

5) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Rule of Accountability) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบที่เหมาะสมชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.16 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า การทำงานทุกอย่างต้องมีกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุล ดังนั้น การที่มีกลไกอื่นร่วมรับผิดชอบ รับผิดชอบ สามารถสร้างผลที่ออกมาจนเกิดความสมบูรณ์ และสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน

6) หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า การตัดสินใจทุกเรื่องต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเทียบกับการใช้ทรัพยากรหรือเจตนารมณ์ของการใช้อำนาจว่ามีประโยชน์เหมาะสมหรือไม่ ฉะนั้นความคุ้มค่าขึ้นอยู่กับลักษณะความคิดและผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล

7) หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับระบบคุณธรรม และมีการแต่งตั้งโยกย้ายที่เป็นธรรมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมาก เพราะว่า การพิจารณาทุกเรื่องต้องคำนึงถึงผู้มีผลประโยชน์ได้เสียทุกฝ่ายและทุกเรื่อง และสะท้อนถึงความรู้สึกเสมอภาคและความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน

8) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Rule of Political Neutrality) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.16 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะว่า ในทางหลักการตัดสินใจการบริหารงานก็มิควรใช้อำนาจของบุคคลใดมาเป็นตัวกำหนดทำให้เสียหลักการในการยึดถือเสรีภาพของบุคคลโดยไม่ถือเลือกปฏิบัติ

9) หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Rule of Life-Long Learning) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมาก และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.74 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมมาก เพราะว่า ประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลมีประโยชน์ การได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้จึงจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อำนาจให้ถูกต้องเหมาะสมในแต่ละกรณี ต้องการให้บริหารเกิดความต่อเนื่อง

10) หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นแนวคิดและทฤษฎีด้านธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 หรือมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด และสามารถช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 84.21 ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า เหตุผลที่มีความเหมาะสมที่สุด เพราะว่า เพราะการกำหนดให้บุคคลใดเป็นผู้รับผิดชอบส่งผลต่อการบริหารและการตัดสินใจในการใช้อำนาจแต่ละกรณี บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละอย่างย่อมทำให้งานเกิดผลดีและมีการพัฒนา

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ต่อลักษณะหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		Mean	S.D.	แปลผล
	N	%	N	%	N	%	N	%			
1.หลักนิติธรรม (Rule of Law)	16	52.63	13	42.11			1	5.26	4.47	0.6814	มาก
2. หลักคุณธรรม (Rule of Morality)	17	57.90	12	36.84	1	5.26			4.53	0.5713	มากที่สุด
3. หลักการมีส่วนร่วม (Rule of Participation)	17	57.90	12	36.84	1	5.26			4.53	0.5713	มากที่สุด
4. หลักความโปร่งใส (Rule of Transparency)	16	52.63	14	47.37					4.53	0.5074	มากที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ (Rule of Accountability)	15	47.37	15	52.63					4.50	0.5085	มากที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า (Rule of Efficiency)	15	47.37	15	52.63					4.50	0.5085	มากที่สุด
7. หลักความเป็นธรรม (Rule of Equity)	15	47.37	15	52.63					4.50	0.5085	มากที่สุด
8. หลักความเป็นกลาง ทางการเมือง (Rule of Political Neutrality)	19	68.42	9	21.05	2	10.53			4.57	0.6261	มากที่สุด
9 หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Rule of Life-Long Learning)	15	47.37	7	36.84	3	15.79			4.40	0.6747	มาก
10.หลักการใช้คนให้ เหมาะสมกับงาน (Rule of the Right Man for the Right Job)	18	63.16	6	31.58	1	5.26			4.57	0.5683	มากที่สุด

ประเด็นที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญและจำเป็นต่อ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และควรเผยแพร่ในองค์การเพื่อให้ถือเป็นหลักปฏิบัติของหน่วยงาน โดยมีบทสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

“หลักธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับองค์การ โดยเฉพาะในองค์การราชการ ซึ่งทั้ง 10 ประการ ล้วนมีความสำคัญในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น องค์การบรรลุดัตถุประสงค์เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของบุคคลทั่วไป”

“หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Put the right man in the right job) เพราะจะทำให้เกิดคุณภาพแก่องค์การอย่างสูงสุด ซึ่งผู้บริหารต้องมีทักษะสำคัญในการมองคนและพิจารณาคนให้ถูกกับงาน ทำความเข้าใจในตัวคนที่แท้จริงของผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วมอบหมายงานให้สอดคล้องกับนิสัยและความถนัดของแต่ละคนจากนั้นควรกระตุ้นให้ลูกน้องแสดงศักยภาพของตนออกมาอย่างเต็มที่ และสนุกกับงานที่ถนัด พร้อมทั้งจะพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นด้วย ความตระหนักรู้ตนเอง องค์การก็จะประสบความสำเร็จก้าวหน้าและยั่งยืน”

“สำนักงานฯ มีมาตรฐานของควมมีคุณธรรม ส่วนบุคลากรจะนำไปใช้มีจำนวนมาก เนื่องจากเป็นรูปธรรม ข้าราชการที่จะยึดต้องเป็นผู้มีจิตสำนึก การวัดหลักธรรมาภิบาลมาใช้หากผู้บริหารสามารถให้ความเชื่อมั่น โดยเป็นต้นแบบที่ดีก็สามารถใช้ตัวเองเป็นต้นแบบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสามารถปฏิบัติงานได้”

“หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่สำคัญที่ใช้กับบุคคลที่เป็นผู้นำจะต้องให้ความสำคัญกับสิ่งนี้สูงสุด หลักธรรมาภิบาลต้องใช้กับองค์การที่มีขนาดใหญ่เป็นองค์การที่มีความสำคัญ บุคคลและองค์การเหล่านี้จะเล็งหลักนี้ไม่ได้ เพราะปัจจัยในการทำงานบุคคลและองค์การสำเร็จได้ พิสูจน์ให้เห็นว่าหลักธรรมาภิบาลสำคัญที่สุด สำนักงานเลขฯ ยึดหลักนี้เป็นสำคัญ”

“ควรมีกลไกที่มีการรับฟังความคิดเห็นของคนในองค์การอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะสะท้อนแง่มุมของประเด็นธรรมาภิบาลเพราะบางประเด็นอาจต้องใช้เวลาหรือใช้วิธีการพัฒนาที่แตกต่างกันไป ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในทันทีทันใด ซึ่งต้องเรียนรู้ให้องค์การมีทางออกที่มีประสิทธิภาพในแง่มุมของผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องใช้ธรรมาภิบาลในการนำเสนอให้แก่องค์การและสังคมให้ชัดเจน ผู้บริหารต้องนำมาปรับใช้ให้เกิดรูปธรรม”

“สำนักงานฯ ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งและการคัดเลือกบุคลากรให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและสถานการณ์ เนื่องจากสำนักงานฯ มีภาระหน้าที่การให้บริการกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นส่วนสำคัญ ทั้งนี้ การทำงานของสำนักงานฯ มีความสัมพันธ์กับทางการเมือง ซึ่งในบางกรณีมีการดำเนินการ โดยใช้คำสั่งทางการเมืองมากำกับ การดำเนินงานของสำนักงานฯ มากจนเกินไปทำให้มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นในภายหลัง ดังนั้น สำนักงานฯ ควรดำเนินภารกิจต่าง ๆ เช่น การออกคำสั่งแต่งตั้งตำแหน่งใด ๆ ให้เป็นไปตาม

กระบวนการของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกขึ้นดำรงตำแหน่งได้โดยอำนาจของฝ่ายสำนักงานฯ เอง เพื่อป้องกันการแทรกแซงหรือกำกับจากฝ่ายการเมือง”

“ให้สำนักงานฯ ยึดมั่นในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม หลักแห่งความเท่าเทียม โปร่งใส และนำมาพัฒนาบุคลากรให้เกิดจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบครบตามกระบวนการ เพื่อที่จะได้ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น องค์กรจะได้เดินทางไปสู่เป้าหมายหลักขององค์กร”

“1) หัวใจสำนักงานฯ คือ หลักความเป็นกลางทางการเมือง

2) หน่วยสนับสนุนการทำงานนิติบัญญัติ

3) หลักนิติธรรม เช่น กรรมาธิการงบประมาณ ในฐานะการบริหารภายใน

หลักคุณธรรมเน้นสร้างความมั่นใจไม่เลือกปฏิบัติ หลักนิติธรรมจะทำให้เป็นที่ยอมรับ การพัฒนางานของสำนักงานฯ การเรียนรู้ที่สำคัญ การจัดความรู้ข้าราชการจะรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง เช่น คู่มือ การพัฒนาการเรียนรู้”

“ผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาลมาเผยแพร่ให้ข้าราชการได้รับทราบว่ามีการดำเนินการอย่างไร เช่น การพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ต้องยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อจะได้คนดี คนเก่ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ HR 5 ปี ระหว่างปี 2561-2565 สำนักงานฯ ได้มีการดำเนินการแล้ว โดยมีอนุกรรมการประเมินฯ และคณะกรรมการ HR เพื่อขับเคลื่อนพร้อมทั้งปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และนโยบายของสำนักงานฯ”

“หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการบริหารงานในสำนักงานฯ สิ่งที่สำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติได้จริงในลำดับแรก ๆ คือหลักการมีส่วนร่วม เนื่องจากสำนักงานฯ เป็นหน่วยงานด้านนิติบัญญัติ ต้องอาศัยการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความรอบครอบในเรื่องการพิจารณากฎหมาย การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน”

1) จัดประกวดแต่ละสำนักโดยปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลข้อใด ได้อย่างมีประสิทธิภาพในแต่ละปี

2) สร้างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมเพื่อสร้างสำนักในการมีธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน